

**Særkeskjøtning**

**Arad. Assy. palota.**

**Kindonivotal:**

**Aradi Nyomda Vállalat.**

**Bulev. Regele Ferdinand 4/22**  
**(Iózsef főherceg-ut.)**

**Sürgönyeim: Közlöny, Arad.**

**Telefonszám:**

**Szerkesztőség és kiadóhivatal**  
151. Budapest, V. Rákóczi út 13. Tel.: 513 10 00

**Megjelenik naponta reggel.**

# ARADI KÖZLÖNY

**POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.**

**Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.**

# ELŐFIZETÉS

## NYLYBEN ÉS VIDÉKEN

Exercice 1 - 1880 Loi

Février ... 540 Le

Negyed évre ... 270 Lei

Harvonta ... 90 Lei

## Hirdetések díjazás szerint

**Egyes szám ára 5 lejt.**

vasárnap 6 lej.

## Bucarestiben 50 banival több

## A példaadó némettség.

A holnapi sváb-ünnepség impozánsnak ígérkezik. Aradra gyűl össze a megye németsege, seregszemlét tartanak saját erejük felett és egy precízen megrendezett összejövetel programjával demonstrálják a német nemzeti öntudatot. Városi német urak és falusi sváb parasztok találkoznak holnap Aradon, hogy nemzeti összetartozásuk érzését növeljék és a testvéri szeretet éltető melegében sütkérezzenek.

Mi erdélyi magyarok még kezdők va-  
 gyunk a kisebbségi nemzetek sorában. Tíz esz-  
 tendeje sincs annak, hogy egy világrobbanás  
 egészen új és eddig ismeretlen helyzetbe ve-  
 tett bennünket. A robbanás ereje elkábitotta,  
 megzavarta a szétsodort magyarságot s csöp-  
 pet sem csodálatos, ha új helyzetében szokatl-  
 anul és, kényelmetlenül érezte magát. Évek  
 kellettek, amíg ebből a kábulatból magához  
 tért az erdélyi magyarság és kisebbségi sor-  
 sának megfelelőleg kezdett berendezkedni az  
 új keretek között. Tamácsadó példa után ke-  
 resgélve az itt élő németek kisebbségi életét  
 kezdte figyelni és amit tapasztalt, azt igyek-  
 szik fel is használni a magyarság kisebbségi  
 sorsban való elhelyezkedésénél. A sváboknak,  
 szászoknak évszázados gyakorlatuk van a ki-  
 sebbségi politikában és emberöltők munkájá-  
 val szervezték meg népiük politikai és gazda-  
 sági organizmusát.

A svábok és szászok a régi Magyarországra keretein belül is megtalálták a helyüket. Úgyes és elasztikus politikával kerülgették az akadályokat és kis hajójuk kormányzásában oly tökélyre tették szert, hogy új vizeken és új akadályok ellenében is ki tudják kerülni a veszedelmeket. E szép eredmény elérésében egy talizmánjuk, egy fétisük volt: a nemzeti öntudat. Ezt féltették, ápolták és erősítették mindig és ez adott erőt nekik a küzdelemre. A németek nemzeti szolidaritása nem merült ki népgyűlési szónoklatokban, vezércikkekben vagy tőzsztokban, hanem megnyilvánult az minden körülmények között is. A politikai viharok hullámzásában egyetlen szilárd test volt a németiség, amely ellent tudott állni a hullámverések erejének. Fegyelmeltségük a politikában is érvényesült, mert meghatározott, számottevő politikai egységet képeztek, amelyet minden kormánynak komolyan kellett venni. Gazdasági téren pedig egyenesen bámulatos az a szervezettség, amellyel átszőtték a német közélet legtávolosabb zugait is. Bankok, szövetkezetek, vállalatok tömege hirdeti a németiség gazdasági szolidaritásának erejét és soraik között alig van nincstelen ember Erdélyben.

Most egy sorsközösségbe kerüünk ezzel a pompásan fegyverezett, céltudatos és tapasztalt kisebbségi nemzettel. Ugy tekintünk rájuk, mint idősebb testvérre, akinek tanításait, példaadását követnünk kell. Az erdélyi magyarság felekezetiileg, osztályilag heterogén elemei vegyének példát a német egységről, a melyet a mélyen átérzett nemzeti öntudat ko-  
vácsolt egybe. Tanuljunk a sváboktól, szá-  
szoktól fegyelmet, szolidaritást, amelyre ki-  
sebbségi sorsunkban nagyon nagy szükségünk  
lesz. Üdvözljük testvéri szeretettel az Arad-  
ra összegyűlt németiséget, amely holnap nem-  
zeti ünnepét ün.

# Dan Sever dr. Aradon járt és nyilatkozott az Aradi Közlönynek.

**A nemzeti-parasztpárt vezetőfőfia a kormánybuktató akcióról. — A párt, ha kell, százszor is megrohamozza az ellenfelet. — Üzenet az erdélyi magyarságnak. — A nemzeti-parasztpárt nem barrikádozta el a hozzávezető utat a magyarság előtt.**

(Arad, február 10.) Dán Sever dr. képviselő, a nemzeti-parasztpárt egyik vezető egyénisége ma — amint ő mondotta — szigorú inkognitóban Aradra érkezett. A markáns külsejű politikus azonban nem volt eléggé óvatos, mert elmulasztotta Harun al Rasid receptjét követni és álszakál nélkül, viágvárosi eleganciával öltözködve jelent meg az uccán. A főposta előtt ismertem fel a kellemes intervjuyangot és két perc múlva már be is vallotta töredelmesen, hogy igenis ő az a Dán Sever dr., a kolozsvári kerület kamarai képviselője.

— Félek azonban — mondotta tréfiás ijedelemmel, — hogy talán még néhány újságíró cirkál a környéken, meneküljünk be hát ide a cukrászdába. Ott aztán rendelkezésére állok.

A Frank-féle cukrászbolt ragyogó bonbonierjei, hangulatos kis asztalkái ugyancsak csodálkozhattak, hogy az édesillatu, meghitt interieur-ben szinte népgyűlési kongású politikai műszavak röpködtek az ország konszolidációjáról, a pártok erőviszonyairól, a folyamatban levő kormánybuktató kampányról, Maniu kisebbségi programjáról és a Magyar Párt taktikájáról. A politikus adott intervjut az újságíróknak és a cukros kis tésták mosolyogva néztek össze üvegkalitkájukban...

— Átutazóban vagyok Aradon — kezdte el Dan Sever dr. — Temesvárról jöttem és itt csak egy-két politikai barátommal tárgyalok és máris utazom tovább. Ki van számítva az időm és a teendőm.

— Igen, tudom: c'est la guerre!

**Nevetve válaszol:**

— Valóban háború. Benne vagyunk és álljuk becsülettel. A nemzeti-parasztpártnak országmentő programja van, olyan, amely kivezetné a kátyúból az állam szekerét. Ha simán nem megy, úgy küzdelemmel fogjuk ki-  
csikarni a hatalmat a magunk számára, hogy ezt a programot az ország érdekében megvalósíthassuk. Aki ebben bennünket akadályoz, az szemben találja magát Románia lakosságának túlnyomó többségével és az abszolutizmus rendszerét akarja továbbra is. Parancs: jön ebből a dobostortából, kitűnő.

— Köszönöm. És most egy kis harctéri jelentést. Mi a helyzet a kormánybuktató akció első fázisában?

— Mindenütt, ahol népgyűlést tartottunk, a nép spontán és kitörő lelkesedéssel fogadta pártunk vezéreit. Tudjuk és érezzük, hogy a tömegek szeretete és ragaszkodása a mi oldalunkon van. De el vagyunk készülve arra is, hogy az első roham nem sikerül. Mi szívósak és elszánt harcosok vagyunk, a jó cél érdekében másodszor, harmadszor és századszor is megrohamezzuk az ellenfelet. És győznünk kell, mert új terveink, eszközeink vannak, a mikkel kormányozni akarunk.

— Ebben a kormányzati programban milyen szerepet tölt be a kisebbségi kérdés?

A képviselő arcán mosolyra sorakoznak a vonások.

— Na végre. Már attól tartottam, hogy a magyar újságírók ez obligát kérdése emarad. Ugyancsak ismert szavakkal felelek a jólismert kérdésre. Maniu Gyula nem rejt véka alá kisebbségi programját, amely nemcsak hogy liberális, hanem egyenesen progresszív. És csak azt igazolhatom, hogy Maniu nem játszik a szavakkal és őszintén, becsületesen levonja a konzekvenciáit annak, amit mond. Bucurestiben van egy társadalomtudományi társaság, az „Institutul Social Roman.” Nehány évvel ezelőtt Maniu Gyula hatalmas előadást tartott itt a kisebbségi kérdésről és részletesen, a gyakorlati kivitelig precizizozva fejtette ki kisebbségi programját. Az előadás nyomtatásban is megjelent és csodálom, hogy kisebbségi körökben nem ismerik, mert ha ismernék, hiszem, hogy a Magyar Párt eddig is más taktikát követett volna. Nem veszi rossz néven, ha most őszinte kritikát mondok a magyarság taktikai magatartásáról?

— Kérem képviselő ur, én csak jegyzem, amit mond és eljuttatom a kritikát a címzett-hez.

— Legyen hát akkor üzenet. Az erdélyi magyarság előtt az impériumváltozás kataklizmájában egyetlen fix pont maradt: az erdélyi románság. Egy levegőt szívtunk, egy mentalitásban nevelkedtünk, ugyanazon körülmények között éltünk egymásraultalva. Csak az erőviszonyok változtak az új helyzettel, mi is, ők is, a régiék maradtunk. A Magyar Párt utja felénk vezetett, de nem léptek erre az utra. Lehet, hogy az ellenzékiiség bőjti hengere, a mit velünk megosztottak volna, keserű, de úgy látom, a különböző kormánypártok támogatása sem járt a legcsekélyebb eredménnyel sem. A magyarság rossz utakon tévelygett abban a reményben, hogy az javítani fogja helyzetét. Nem így történt és ennek konzekvenciáit le kell vonni. Mi részvétellel nézzük a magyarság küzdelmeit, de eőre láttuk a sikertelenséget. És a hozzánk vezető utakat nem barrikádoztuk el...

Dan Sever dr. jelentősegteljesen szorított kezét a bucsuzásnál:

— Hiszem, hogy találkozunk még. Ha másutt nem, akkor ma este a színházban, megnézem: Ujerini mestert. Nagyon sok politikusi megtanulhatná tőle — a szemfényvesztés művészetét.  
(g. s.)

— **Közigazgatási konferencia Pecicán.** Ma reggel kezdődött meg Pecica községben a közigazgatási konferencia, amelyen Georgescu János prefektus, Petrutiu Áron főjegyző, Bartos Jenő, az államépítészeti hivatal főmérnöke és Aradmegye számos főtisztviselője vesz részt. A konferencia szombat estig tart.

## Volt aradi lapszerkesztőből a magyar kormány sajtófőnöke.

Szudy Elemér jelentős karrierje. — A magyar sajtó lelkes örömmel fogadta sajtófőnöki kinevezését.

(Arad, február 10.) Budapesti tudósítónk távtrati jelentése arról az igen sok aradi embert is közvetlenül érdeklő eseményről számol be, hogy a magyar miniszterelnökségi sajtóosztály vezetésében változás állott be. Dr. Angyán Béla államtitkár, a sajtóiroda eddigi főnöke elfoglalta állását az Igazságügyminisztériumban és utódjává gróf Bethlen István miniszterelnök Szudy Elemér miniszteri osztálytanácsost, eddigi sajtófőnök-helyettesét delegálta, akinek miniszteri tanácsosi ranggal való kinevezése is a napokban megtörténik.

Bennünket, aradiakat s még közelebből, aradi újságírókat egészen közvetlenül érint és igaz örömmel tölt el ez a híradás, mert hiszen ilykép aradi ember került ebbe a díszes és fontos pozícióba. Szudy Elemér ugyanis éveken át itt élt Aradon, mint az Arad és Vidéke függetlenségi lap felelős szerkesztője. Szudy aradi tartózkodása alatt — mint emlékeztetés — rendkívül nagy megbecsülésnek s népszerűségnek örvendett és feleségével egyetemben élénk részt vett a város köz- és társadalmi életében. Amikor a háború után elkerült Aradról, biztosra vette mindenki, hogy tehetségével és szorgalmával érvényesülni fog a magyar fővárosban is. Ez valóra is vált és Szudy Elemér előléptetése most osztályon örömet kelt aradi barátai és ismerősei körében, akik a kinevezés hírére, máris számos gratulációval halmozták el.

Szudy Elemér sajtófőnökké való kinevezésével részletesen foglalkozik a pesti sajtó is. Az egyik budapesti lap pl. ezzel kapcsolatban a következőket írja:

Angyán Béla utóda Szudy Elemér, a sajtóosztály eddigi helyettes vezetője lett, amit az egész magyar sajtó pártkülönbösg nélkül, igaz örömmel vesz tudomásul. Szudy Elemér kinevezésével

teljesül az újságíró-társadalomnak az a régi kívánsága, hogy a sajtóosztályt hivatásos újságíró vezesse, aki szerkesztőségi munkában eltöltött hosszú évek során szerezte meg azokat a tapasztalatokat, amelyekkel felszerelve, közmegegyezésre végezheti a sajtófőnöki állással járó nehéz feladatot. Szudy Elemér a pesti „Magyarország”-nál kezdte meg újságírói pályafutását, majd Aradra került, ahol az Arad és Vidéke című függetlenségi párti napilap felelős szerkesztője lett. Hosszu évekig töltötte be ezt a pozíciót és ezalatt Aradon közmegegyezésben volt része. Törvényhatósági bizottsági taggá választották és a társadalmi és politikai élet egyik vezető alakja lett. A háború folyamán az aradi 33-ik gyalogezreddel a harcra ment és onnan, mint tartalékos főhadnagy tért vissza. A háború után került Pestre a sajtóosztályba mint helyettes vezető és ezt az állást kilenc esztendőn át töltötte be. Ez alatt az idő alatt bebizonyította, hogy nemcsak kitűnő tisztviselő, de megmaradt újságírónak, aki pártatlanul, a köz nagy érdekeit szem előtt tartva, végzi feladatát. Újságírói munkája mellett szépirodalmi tevékenységet is fejt ki Szudy Elemér, akinek több novelláskönyve jelent meg. Ezek közül a „Jártomban véres földet” a legismertebb. Legutóbb „Trianon után Páris” című könyvével aratott igen nagy sikert.

## KERESÜNK agilis urakat

Nénap mellettfoglalkozásra magas jutálékkal kereskedők látogatására. Jelentkezni d. n. 5-6-ig Sándor Ferenc könyvkereskedésében.

## A steglitzai diákdrama izgalmas főtárgyalása.

Szexuálpсихológusok figyelik a dráma szereplőit. Hilde Scheller, a diákdémon elaludt a fővádlott vallomása alatt. Gyermekemberek szerelmi élete a bíróság előtt.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Feszült érdeklődés mellett folyik a steglitzai dráma tárgyalása, amelyen a hatalmas számú hallgatóság között a lélektan és pedagógia elismert szaktudósai vesznek részt. Megjelent a tokiói egyetem jogi fakultásának három professzora és Leunbach, a kopenhágai egyetem világhírű szexuálpсихológusa. Érdekes, hogy az esküdtök sorában egy asszonyesküdt is szerepel.

A részletes jelentések szerint drámai jelenet játszódott le, amikor a vádlott Kranz Pál anyja jelentkezett kihallgatásra. Amikor fiát meglátta a vádlottak padján soványan és sápadtan, hátrátáncorodott és ha férje nem ugrik hozzá, elvágódik a padon. Kranz vallomásában — amelyet mai számunkban részletesen ismertettünk — elmondotta még, hogy Hilde Scheller rendkívül érzékeny leány, aki mindig a szerelemről beszélt. A gyilkosság előtti napokon megtörtént, hogy felvitte őt lakásuk padlására és ott töltötte vele az éjszakát. Az elnöknek arra a kérdésre, hogyan jutott revolverhez, elmondotta, hogy egy jobboldali szervezeti tagja, amiért többször megtámadták az utcán és ezért szervezetétől revolvért kapott, hogy védekezhessen.

A gyilkosság előzményeiről még azt monddta, hogy Günther Schellerrel elhatározták, hogy megölik Hildát. Stephan és önmagukat és meg is írták bucsuleveüket. A vallomás eme részénél az elnök felolvassa a megtalált bucsulevelet, amelynek címe ez: — A világegyetemnek! — A levélben ez foglaltatik:

— Néhány pillanat múlva Scheller Hilda és Stephan kezeink által meghalnak. Mi ketten, Günther és én, nevetve válunk meg az életől.

Közben megvirradt és ő azt tanácsolta, hogy hagyják az egészet. Hirtelenül csengettek. A kapu előtt Scheller Hilda barátnője, Ratty Elinor állott. Ezután Kranz elmondja a

gyilkosság ismert részleteit, amikor Günther lelötte Stephan és önmagát.

Az ifjú vádlott kihallgatása után a per Koronatanúját, a 16 esztendőes Scheller Hildát vezetik elő abból a leánygondozóból, ahova a tragédia megtörténte óta elhelyezték. A leány tisztán és érthetően elmondja, hogy 16 éves és atyja irodájában dolgozik. Elmondotta, hogy bátyja által ismerkedett meg Kranzzal, akiről Elinor barátnője azt mondotta, hogy nagyon jól el lehet vele szórakozni. Erre ő is szórakozni kezdett vele.

Elnök: Szereti őt?

Hilda: Igen.

Elnök: Megcsókolta őt?

Hilda: Igen.

Elnök: A csóknál tovább nem mentek?

Hilda: (lehuny szemekkel, félig sírva a kínos helyzet miatt). Igen, de szerelmi viszony nem volt közöttünk.

Elmondja még az elnök kérdésére, hogy azt hitte Kranzról, hogy szereti és néha hagyta, hogy azt csókoljon vele, amit akar. Ezután a kritikus éjszakára tért át. Elmondja, hogy az Excelsior szállodába elment Kranzzal táncolni és amikor hazamentek, Günther szobáját zárva találták. Igyekeztek bejutni, de Günther azzal utasította el őket, hogy hölgylátogatója van. Erre felvitte Kranzot a padlásra és felvitte neki egy takarót.

— Mindössze tíz percig voltam nála. Tulajdonképpen undorral löktem el magamtól. Másnap bementem Berlinbe az apám irodájába. Este színházba készültem, utána Elinornál akartam tölteni az éjszakát. Elinor lakásán eszembe jutott és felhívtam Stephan.

Elnök: Minek?

Hilda: Csak sétálni akartam vele. Vissza mentem a villába és az ablakból láttam, hogy bátyám, Kranzzal megérkezett. Lesiettem Stephan elé és belopóztunk a villába, amelynek szót folyosóján töltöttünk egy órát.

Elmondja ezután Scheller Hilda hogy át-

szólt barátnőjéhez, majd beszólt bátyjának és azt mondotta, felmegy a szobába Stephannel.

Elnök: Veszedelmes vállalkozás volt. Hiszen tudta, hogy bátyja gyűlöli Stephan.

Hilda: Így gondoltam legjobbnak, nem tudtam, mi fog történni.

Érdekes, hogy Hilda, mielőtt Kranzot kihallgatták, a bíróság előszobájában aludt és fel kellett ébreszteni, amikor rá került a sor.

Az esti berlini jelentések szerint a Scheller-család mindent elkövet, hogy Kranzot a legsúlyosabb büntetéssel sújtsák, fiuk halála és leányuk szétzilált élete miatt. Az ügyvédség azonban csak Stephan meggyilkolásáért emel vádat. Kranz ma 18 éves, apja zenész és anyja állítása szerint éppen olyan fantaszt, mint a fiu. Az anya parasztleány volt, de művelt asszony. Kranzról ismerősei és tanárai a legjobb véleményt nyilvánítják, míg Günther Schellerről azt mondják, hogy erős, életrevaló, sportrajongó, de kétségtelenül beteges hajlamu fiatalember volt. Stephan, a szakácsinas, zenei tehetség volt, aki Hildával 13 éves korában ismerkedett meg. A steglitz iskolában — mint a tárgyalás folyamán kiderült — diákszövetség alakult, amelynek vezetőjévé az volt, hogy: Azok a tagok, akiket barátjuk, vagy barátnőjük megcsal, a vetélytárson véres bosszút állni kötelesek.

A délutáni tárgyalást különösen nagy érdeklődéssel várták, miután hamis tanulás és hamis tanulásra való felbujtás címén kétségtelenül megtörténik Hilde Scheller letartóztatása. A tárgyalás kezdetén a védő bejelentette, hogy a Scheller házaspár az elnök tiltalom ellenére, Ratty Elinorát befolyásolni akarta, Schellerné kijelenti erre, hogy csak jelentéktelen dolgokról beszéltek, mire az elnök rendreinté Schellereket.

## Rejtélyes lopás az aradi postán.

Hatezeröt száz lej titokzatos eltűnése.

(Arad, február 10.) Érdekes ügyben folytat nyomoztat az aradi államrendőrség. Az aradi gépkereskedelmi vállalat tegnap a postára küldte Kozma Béla nevű alkalmazottját azzal a megbízással, hogy utalványon adjon fel hatezeröt száz lejt. Abban a helyiségben, ahol az utalványokat adják fel, akkor hárman tartózkodtak: egy elegáns hölgy, egy ur és egy kereskedő-tanuló. Kozma benyújtotta az ablakon a pénzt és a kiállított utalványt, de a postahivatalnok visszaadta azzal, hogy az utalvány helytelenül van kiállítva. Az elegáns hölgy erre Kozmának magyarázni kezdte, mikép kell az utalványt kiállítani s azután távozott. Kozma vallomása szerint, miközben a hölgy magyarázott, ő a pénzt zsebébe tette vissza. Amikor aztán elő akarta venni a hatezeröt száz lejt, meglepetéssel állapította meg, hogy kilopták zsebéből. A helyiségben a hivatalnok és Kozmán kívül csupán egy aradi ur és a kereskedő-tanuló tartózkodott; a hölgy már eltávozott. A vakmerő lopásról azonnal jelentést tettek a rendőrségnek és az ügyeletes komiszár néhány perc múlva a lopás elkövetése után megjelent a helyszínen. Ugy az aradi ur, mint a tanuló nem tiltakoztak az ellen, hogy a komiszár kikutassa zsebeiket, de a kutatás eredménytelenül járt. A komiszár kihallgatta a jelenlévőket, akik kijelentették, hogy nem tételezhetik fel, hogy az eltávozott urihölgy volna a tolvaj, a nevét ugyan nem ismerik, de tudják, hogy a legjobb társaságokban lehet látni. A rejtélyes lopás ügyében a rendőrség folytatja a nyomozást.

Haldoklik a nyár...

Leli, na, kelet virága...

Zajlik a Dnjeper... 6965

A három legújabb charleston. Pompásabb táncmuzsikákat ezer kotta közül sem találhat! Győzdön meg róla. Kottája garabonként 40.— lej. MORAVETZ kiadás, mindenütt kaphatók.

— Leégett a salzburgi Grand Hotel. Salzburgból jelentik: Tegnap este nagyszabású tűz támadt a Grand Hotel Európában, amely majdnem teljesen leégett. A tűzoltóság munkáját erősen hátráltatta a vízhiány. Az oltási munkálatoknál a katonaságot is segítségül hívták. Oltás közben 9 tűzoltó sebesült meg súlyosan. A mázoló, akit azzal gyanúsítanak, hogy a forrasztólámpa körüli vizgyáztatlanságával okozta a tüzet, kihallgatása alkalmával elájult. A szálloda két millió svájci frankra van biztosítva.

— A munkanélküliekért. Ifj. Gogolák Mátyás Világosról ma 300 lejt juttatott el szerkesztőségünkbe az aradi munkanélküliek javára.

— Verne Gyula emlékezete. Párisból jelentik: Verne Gyula születésének századik évfordulója alkalmából a hadügyminisztérium rendeletet adott ki, hogy a legközelebb épülő két tengeralattjárót Jules Verne és Nautilus névre kereszteljék.

— Pacuraru Brutus előadása az Iparos Otthonban. Szerdán, február 15-én, este fél 9 órakor Pacuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkár tart előadást az Iparos Otthonban, Fordról, a Ford-szisztémáról és az amerikai iparról. A nagy érdekességű előadásra az Otthon vendégeket is szívesen lát.

— A szemétdíjat minden lakos köteles fizetni. Érdekes perben hozott ma ítéletet az aradi törvényszék. Welsz Dávid örökösei pert indítottak a Marasesti (Kossuth) uccai házuk egyik lakója ellen, aki azon az alapon, hogy a szemétdíjat nem a szemétdíjába dobja, hanem elégeti, másfél esztendő óta nem fizetett szemétdíjat. A lakó azzal védekezett, hogy sohasem vette igénybe a szemétkocsit, így nem követelhető tőle a szemétdíj. A bíróság arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy a szemétdíj minden lakó terhére, mint városi taksa szerepel és annak fizetése alól semmi körülmények között nem lehet a lakót mentesíteni, mivel a szemétdíj vállalatot a díjakból tartják fenn. Az alperest ennek alapján a másfél évi szemétdíj kifizetésére és a perköltség megtérítésére ítélté.

— Fénykép kell a magyar vízumhoz. A magyar konzulátus clujli (kolozsvári) kirendeltségétől ma rendelet érkezett Aradra, amely szerint a mai naptól kezdve az utlevelekre való vízumkérésnél minden alkalommal fényképet kell mellékelni.

— Bucuresti-i gyógyszerész a kokainbotrányban. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul ma erősen követeli a kormánytól, adjon ki utasítást az illovi ügyészségnek, hogy a kokainbotrány ügyében naponta hivatalos kommuniké formájában tájékoztassák a közvéleményt és közöljék a letartóztatottak névsorát, mert e tekintetben a legmegdöbbentőbb hírek vannak forgalomban, ami viszont a vizsgálatra nézve csak hátránnyal lehet. A lap egyébként úgy értesült, hogy a rendőrségen egy nagyobb detektívcsoporthoz foglalkozik az ügyvel s naponta 10—20 előállítás történik. Hír szerint tegnap egy ismert bucuresti-i gyógyszerészt is őrizetbe vettek, aki a kiadott rendelet ellenére állítólag vény nélkül szolgáltatott ki többeknek is kábítószert.

— Nemzetközi nyugdíjaskonferencia Aradon. Érdekes tervvel foglalkoznak az aradi nyugdíjasegylet vezetői. A nyugdíjas egyesület május 27-én Aradon nemzetközi nyugdíjas-kongresszust tervez és erre vonatkozólag kérvényt nyújt be Duca belügyminiszternek, engedélyt kérve arra, hogy megkezdhesse az előkészületeket a nemzetközi kongresszusra. A kongresszus egyik legfontosabb tárgya az, hogy minden nyugdíjas ott élhessen, ahol akar és nyugdíját minden állam abból az országban folyósítsa, ahol az illető letelepedett. A kérvényben, amelyet Went Manó, az egyesület ügyvezető elnöke írt alá, megemlíti azt a kívánságot is, hogy a nyugdíjasok arcképes igazolványa szolgálhasson utlevélül is, amire vonatkozólag a Népszövetségnél is javaslatot akarnak tenni. Nyugdíjaskörökben nagy érdeklődéssel várják az akció eredményét, a kérdés különben a vasárnapi nyugdíjgyűlésen is szóba kerül.

## A Föld lesz a Föld lakóinak kirándulóhelye. Milyen lesz a világ 2000-ben. — Új világháború nem lesz. A jövőbeli tudós fantasztikus írásai.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Aki igaz vagy vélt jóstehetséggel a jövő eseményeit borító fátyolt akarja fellebbenteni, mindenképpen rosszul jár. Ha óvatos és egyelőre magának tartja meg azt, amit tud, később lépven a nyilvánosság elé, hogy mindezt ő már annak idején előre megmondta, akkor a multba tekintő jóst kinevetik. Ha viszont hátrán a közönség elé lép a prognózisaival, akkor hitetlen Tamásokra akad, akikkel szemben persze bizonyíték híján tehetetlenül áll. Az a tudós, aki nemrég Sankt. Phar Adalbert néven egy terjedelmes könyvben igyekszik a legközelebbi évezredek eseményeit megjósolni, éppen azért inkább szellemes és jó fantáziájú utópistának, semmint táltosnak tekinthető. Bizonyára sok emberre csábító és a tudományok minden ágában való jártasságra valló az a nagyszabású vázlat, amelynek keretében a tudós az emberiség jövőjével foglalkozik. De persze az ő prognózisa is osztják prófétársaival tragikumát: az emberek nem fognak bennük hinni. Különösen azért nem, mert forrássá a tudós spirítusza szépszokan kísértetek-től kapott értesítéseket, asztrológusok megállapításait, végül pedig kozmikus hullámok révén kapott üzeneteket jelöl meg. A könyv olyan, mint egy érdekesítő regény.

Muló zavarok után, amelyek 1940-ig fogják még nyugtalanságban tartani Európát, a kontinens minden államában, főképpen pedig Németországban soha nem sejtett fellendülés fog beállni. A német köztársaság több monarchista összeszkűvés leküzdése után, amelyek a müncheni és a bécsi kormány támogatásával előbb egy Wittelsbach herceget, aztán egy braunschweigi herceget akarnak a német császári trónra ültetni, a német műszaki tudomány és ipar diadalmas előretörésével párhuzamosan Németország hallatlan virágzásnak indul. Ez a virágzás elsősorban egy gazdasági diktátor műve lesz, akinek személyében a német nép is megkapja Nanoleoniát.

Új világháború, amit sokfelől jósolnak, nem lesz. A XX. században egyébként is csak apró, helyi háborusok lesznek, minthogy az újonnan föltáltt ágyuk, gáz- és villamos fegyverek a hadviselést mind a két ellenfél számára nagyszabású öngyilkossággá teszi. Németország fellendülésén és Oroszországnak a kommunizmusból való fokozatos vérsforradalmánál elszakadásán át Páneurópába vezet az út, amelynek megalakulása a szerző szerint pont az 1987. évre várható.

Európa Egyesült-Államai külön alkotmányt kapnak, amelynek alapján nemzetközi törvényeket hoznak. Északamerika Egyesült-Államai addig már régen a világ leghatalmasabb és leggazdagabb területeivé váltak. Csak lakozott hozzájuk időközben Mexikó, valamennyi középamerikai állam, Kanada s nagyjából a világ többi része.

— Borzalmas vasúti katasztrófa. Párisból jelentik: Tervill és Didenhof között tegnap este egy tehervonat több kocsija a lejtős pályán lekapcsolódott és fokozatos sebességgel száguldozott visszafelé. A pályakeresztésnél belerohant a felfelé igyekvő villamosba, melyben 28-an ültek. A mentők 17 halottat és 8 sebesültet szedtek ki a romok alól, nagyobb részt bányamunkásokat és tisztviselőket.

— Az Alkalmazottak Kiházasító Egyesületének megalakulásához már csak kevés tag hiányzik. Felkérjük az érdekelteket, hogy saját érdekében ragadják meg az alkalmat, hogy kevés hozzájárulási díj fejében biztosítsanak maguknak 10.000 és 25.000 lej hozományt. A kiházasítóval kapcsolatban most folyik egy születést segélyező egyesület megalakítása, hol szintén most lehet beiratkozni. Mivel a csoport megalakulásához csak kevés tag szükséges, ne mulassza el senki ezen alkalmat. A csoport 15.000 lej segélyt folyósít. Érdeklődni és beiratkozni lehet Str. 29. Decembrie (Hasszinger-u.) 12.

— Kiss Rózsa hétfőn, február 13-án kezdők és haladók részére új kolont kezd a Krispin-teremben.

— Az AMTE közgyűlését febr. 12-én délután 3 órakor tartja a városháza dísztermében.

részt Ausztrália is. Afrika, India gyarmatai visszanyerik önállóságukat.

A fejlődésnek ez a menete, biztosít bennünket St. Phar, feltartóztathatatlanul a föld összes államai egyesülésére vezet. Késsé későn: Krisztus után a X. évezredben. Monarchiák akkor már nem lesznek. Az egyes államok — a köztársaságok — elnökei főelnökök választanak (ez már egy kis visszaesés a monarchizmusba). A főelnökök ugyszólván a föld királyává nevezik ki. (?) Az ő királysága persze nem örökös, hanem öt évre van korlátozva. A föld egyesült államainak az elnökei bármikor letehetik a főelnököket. A proletáriátus fokozatos eltűnése 1960. táján fog megindulni. Az új technikai vívmányok túlteljesítményével megszüntetnek minden szegénységet és nélkülözést, a baloldali pártoknak nem lesz létalapja: az elégtelenség. 1940-ben bevezetik a 48 órás vasárnapi szünetet és 1980—1990 táján véget ér a kapitalizmus és a munkásság közti harc. A munkások elismerik a tőkéket, mint minden dolognak a tápláló anyagát.

A technika jövő fejlődéséről szólva a szerző megjósolja, hogy 2000-ben a gépek és a kézierő nélkül előállított erő az egész föld területén négy milliárd emberi erőt fog reprezentálni. Már 1970-ben be fogják vezetni a 7 órás, 30 évvel később pedig a 6 órás munkanapot, a nélkül, hogy a munkatelteltmény csökkennék. A gépek és új hajtóerők által megtakarított munkaidőt nagyobb komfort és luxus előállítására használják fel. A nőknek akkor már nem kell egyáltalán semmi keresetforrás után nézniük, kivéve azokat, akik gyermektelenek, mert hiszen a technikai vívmányok annyira le fogják egyszerűsíteni a háztartás munkáját, hogy a nők mégis csak kénytelenek lesznek valaminő foglalkozás után nézni. 2200 táján a közlekedési eszközök annyira tökéletesednek, hogy 24 óra alatt, nagyobb magasságban pláne 16 óra alatt körül lehet majd utazni a földet. Az ember egy vasárnapiját a világ bármely részében töltheti el. 2035 évre a szerző feltalálta egy chicagói tanár által olyan akkumulátort, amely napközben napsugarakat gyűjtve, ezeket éjjel kisugározza. — Az ilyen világító gömböt, amely tíz méter átmérőjű lesz, ha 150 méter magasságban helyezik el, az egész város megvilágítására elegendő.

A XXI. század közepén indulnak meg a más világtestek fölkeresésére irányuló kísérletek. Rakétahajókat építenek, amelyeken 1960-ban már a holdat igyekeznek elérni. Egyelőre csak 200 kilométer magasságra juthatnak. Még egy 1993-ban elindított ilyen rakéta-expedíció is teljes kudarccal fog végződni. Csak 2700-ban éri egy golyóhajó a holdat, melynek felületére buvároltónyban lépnek a mérnökök. 50 évvel rá már kedvező kiránduló helyvé válik a hold, a hova mindössze 12 óra alatt lehet eljutni.

— Kommunista-iskola Newyorkban. Newyorkból jelentik: Ma megalakult az első kommunista iskola, amelyben elméleti előadások keretében tanítják a kommunizmus elveit. Az iskola neve: Nemzeti Kommunista Iskola.

— Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoport Igazgatósága értesíti tagjait, hogy évi rendes közgyűlését nem a városházán, hanem az Iparos Otthon nagytermében tartja meg, folyó évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor. Figyelmeztetnek az Iparos tagok, mint akiknek szavazati joguk van, hogy tagsági igazolványukat hozzák magukkal, mert csak igazolvánnyal ellátott tagok bocsájtatnak be a terembe. Az igazgatóság.

— RÁDIO-MŰSOR. Szombat, február 11. Wien-Grác. 16.10. Hangverseny. — Berlin. 20.15. Hangverseny. — Boroszló. 20. Hangverseny. — Frankfurt a. M. 20.15. Operaelőadás. — Leipzig. 22.15. Táncczene. — Milano. 20.50. Hangverseny. — München. 20.45. Táncczene. — Nápoly. 20.50. Operaelőadás. — Pozsony. 19.34. Operaelőadás. — Prága. 19.15. Operaelőadás. — Róma. 20.45. Operarészletek. — Stuttgart. 20.15. Operaelőadás. — Zágráb. 22. Könnyű esti zene. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 19.15. Színház. 21.45. Cigányzene.

# A KULISSZÁK MESÉLIK...

Uferini-láz az aradi színházban. — Akinék a bőre alatt is pénz van. — Bűvészkedés szabadon Uferini után az aradi színházban. — A legjobb Shakespeare-fordító.

UFERINI LÁZ uralkodott ma a színházban. Mindenki el volt ragadtatva a népszerű családtól és mindenki találgatta a trükköket. Persze csak találgatták, mert a megoldástól bizony nagyon messze állnak. Pedig az este szemmeresztve figyeltek, a kulisszák mögött is álldogáltak, még sem sikerült semmit ellesniük, sőt egy színésznő: Kiss Margit még négylevelű lóherét is szorongatott, hogy a babona szerint ekkor csak a bűvészkedést látja és mászt nem — a lóhere csódot mondott. Annak ellenére, hogy négy levele volt. Megostromolja mindenki a kis Dálnoky Dudust, — ő volt az „eltüntetett” lány — hogyan is tünt el. Szinte ő maga sem tudja. Közben déli staats-visitire jönnek Uferiniék. Bele kell ebbe érteni a kis „Uferini-kutyust” is, „aki” télikabátjában mutogatja magát tetszelegve. Direkt tudja, hogy mennyire csodálják őket. Mert ő is a családdhoz tartozik. Akárcsak a három kacska, a galambok, meg a kanári. Külön lakosztályuk is van. Kipárnázott láda. Számítás alá eső társulati tagok, épen csak annyi, hogy utlevél nélkül is utazhatnak.

ALFÖLDY, a sugó külön audiencián jelentkezett Uferinivel és reménykedve kéri, hogyan lehetne eltanulni az eltűnés tudományát. Mert neki az elkápródás bizony nagyon gyakran szükséges — a hitelezők elől. Csányi karmester, aki tudvalevően a Galettarevűben a balettel rendkívül sokat vesződik, elismerését nyilvánítja Uferininek a „halál-baletért”. „Végre egy balett, amellyel Csányi is meg van elégedve” — mondogatták a lámyok. (Nagy csoda). „Hej, be jó lenne lekopirozni őket” — mondogatták Csányi. (Nem is csoda).

AMIKOR TEGNAP ESTE Uferini mester a „mindenütt pénz” című mutatványát produkálta, lejött a földszintre a színpadhoz közeli kökhöz és a legfantasztikusabb helyekről (orr, száj, fül, lapocka, térdkalács stb.) huzott elő csörgő ezüstöt. Többek között odamegy a legszélső páholyban Ambrus Gy. Lajoshoz, az aradi színház gazdasági főfőnökéhez, az Ambrus bácsihoz, akinek a bőre alól huzott elő ezüstöt. Mindazok az acontóra éhes színészek, akik a színházban voltak és akiket sokszor utasított el már kérésükkel Ambrus bácsi, hogy „nincs egy vasam se”, egyszerre hördültek fel: — Ezt jó tudni: az Ambrus bácsinak még a bőre alatt is pénz van...

UFERINI BÜVÉSZKEDÉSE egészen ráragadt a színház környékére. A pénztárban történt, jelen voltak: Róna Dezső, a diriné, egy aradi újságíró és Baricsné. Egyszerre csak Baricsné fölkiált: Jézus Mária, hova tűnt el ezer lejem. A személyekben gyanakodni nem lehetett. Késégtelen volt a rossz tréfa. Nem maradt hátra más, mint a vicces motózas. A dirinénél nincs. Rónánál nincs. Bátram hagy teret Baricsné kutató kezének az újságíró is és im csodák csodája, egyszerre szépen kihuzza Baricsné az elveszettnek hitt „ficscset” az újságíró barátunk zsebéből. Természetesen rettenetes szégyenkezés egyrészt, ugratás másrészt. Jó, jó, de hogyan került az 1000 lej az újságíró zsebébe, mert szegény fejének fogalma sem volt róla. Kiderült, hogy Róna bűvészkedett és csuszta az újságíró zsebébe a bankót, amiről még csak a diriné tudott. A végén az újságíró megjegyezte:

— Ez mégis csak érdekes, amikor én keresek 1000 lejt a zsemben, nincs egy viláért sem, de ha más keresgél a zsemben, az

rögtön talál...

EGY AMBICIÓZUS FIATALEMBER úgy szólván minden hónapban beállt a színházhoz és átad egy Shakespeare-fordítást. Ma ifj. Szendrey Mihály vette át az igazgatói irodában a barátunk munkáját, belenézett és néhány sor elolvasása után így szólt:

— Uram, ön a legjobb Shakespeare-fordító...

— Igazán?

— Igen, ha előadnók így a darabot, ez fordítandó meg Shakespeare-t legjobban a szíjában, úgy forogna szegény, mint egy motola.

GYŐZŐ MESÉLTE KUNNAK az alábbi kis viccet, amely talán nem új, de jó:

— Hazamegy a férfi: épp a törvényszéken volt, ahol kimondták, hogy asztaltól és ágytól elválasztották b. nejétől. Megmondja a nagy hirt a feleségének, aki csak ennyit mond: „Szegény fiám, hát már enni se tudsz...”

Tarján.

## Mulatság.

— Svábbal ma este. A bucsupárok 3 órakor a Fehér Kereszt nagytermében gyülekeznek, 4 órakor fölvonulás. A bál kezdete 8 órakor, a bucsupárok ugyanakkor a gyémántteremben gyülekeznek.

— Magyar diákbál Bucarestben. A bucuresti-i Koós Ferenc-kör e hó 12-én, vasárnap este 10 órai kezdettel a bucuresti-i magyar diákság segélyezésére a Liedertafel helyiségekben bálrendez, amelynek fővédnökei: Boromissza Tibor, r. k. püspök, Ferenc József, unitárius püspök, Gusti Demeter, egyetemi tanár, Jorga Miklós, egyetemi tanár, Mayer Antal, apostoli kormányzó, Pacha Agoston, r. k. püspök, Sulyok István, református püspök, Ugron István, volt nagykövet; védnökei: Almásy Samu, Antal Mihály, dr. Asztalos Kálmán, Bakó Ignác, dr. Balázs András, dr. Balogh Artur, dr. Balogh Elek, br. Balint Károly, br. Bánffy Dezső, br. Bánffy Dániel, br. Bánffy Ferenc, dr. gr. Bánffy Miklós, Becsek Aladár, Beczassy Imre, Benedek Elek, dr. Benedek János, dr. Bernády György, Béli Tivadar, Bitay Árpád, Bocsánszky László, br. Bohus Zsigmond, dr. Borbély István, Cs. László, dr. Darkó Ákos, Diósi Lajos, Fejér András, Fekete Antal, dr. Ferenczy Géza, Ferenczy Gyula, Gabányi Imre, Gaál Péter, dr. Garda Kálmán, dr. Gyárfás Elemér, Hínléder F. Ákos, dr. Illyés Gyula, dr. Imecs Károly, dr. Jakabffy Elemér, dr. Janovics Jenő, dr. Jodál Gábor, br. Josika János, Juhász József, Kányádi Béla, br. Kemény Pál, gr. Kendeffy Gábor, Klözel Oszkár, dr. Kocsány János, Kónya György, dr. Krenner Miklós, dr. Kristóf György, Laár Ferenc, dr. László Dezső, dr. Meskó Miklós, dr. Mester Mihály, Molnár Kálmán, dr. Müller Jenő, dr. Nagy Béni, Nagy Sándor, Neumann Dezső, dr. Paál Árpád, dr. Parecz Béla, dr. Penkert Mihály, Péter Károly, Ráskay Béla, dr. Révay Imre, Sánta József, dr. Sárkány Lajos, dr. Sebesi János, dr. Sulyok István, Szabó Béni, dr. Szabó Miklós, Szabolcska Mihály, dr. Szele Béla, Szemlér Ferenc, dr. Szent-Iványi Gábor, dr. Szent-Iványi József, br. Szentkereszt Béla, dr. Szoboszlai László, Szücs Elemér, gr. Teleki Artur, gr. Teleki Arvéd, gr. Teleki Artur, Temesvári Gerő, Themák Ede idb., gr. Tisza Kálmán, gr. Toldalagi László, dr. Tornya Gyula, Tökés Ernő, Török Andor, dr. Török Pál, dr. Tutsek Géza, Urmánczy Jeromos, Veigt József, dr. Veress Ferenc, dr. Verzár Ferenc, dr. Veterány Viktor, Vermes Jenő, dr. Willer József.

— Az aradi nyomdászok táncos-teája vasárnap délután 5 órakor kezdődik a Fleiszig (volt Armbruszer) féle vendéglőben, a Gutenberg-dalkör közreműködésével. A rendezőség minden előkészületet megtett, hogy a táncos-teán megjelenő közönség minden tekintetben jól érezze magát. Egy tea ára 30 lei egyéb belépő-díj nincsen.

## Fanamet 8-ik világcsodája

Már bemutattuk:

1. Ben-Hur.
2. Hermelina hölgy.
3. Kaméliás hölgy.
4. Mr. Wu.
5. Asszony és ördög.
6. S arlat b. u.
7. Megjött a golyó.

Jön! Hétfőtől Erdélyben premier.

s. „Egy nemzet bálványa”

Főszerepben: John Gilbert-tel

az Erzsébet mozgóban.

A táncos-teára a rendezőség külön meghívót nem bocsátott ki, így ezúton hívja meg a közönséget.

— AAC old-boys jelmezt f. hó 12-én a Fehér Keresztben. Az öreg kakasok fáradságának meg lesz a sikere, mert az idej jelmezt az előlekből ítélve, tul fogja szárnyalni az összes eddigieket. Karzat nyitva.

Az aradi iparosok táncos-teastje. Február 18-án, szombaton lesz a Fehér Kereszt nagytermében és még nyolc, e célra átalakított helyiségben az aradi iparosok műsorral egybekötött táncos-teastje, amely minden tekintetben kiválóan ígérkezik. Az estélyt műsor vezeti be, amelynek keretében fellép az Iparos Otthon kiváló műkedvelő gárdája: Töröcsikné Gadó Lujza, Kobza Imre, Bodnár Klári. Szeredy Tibor és Fibinger Géza ének-, zongora- és hegedűszámokkal. Azonkívül színre kerül Szőke Szakáll kitűnő egyfelvonásosa, a „Vonósnevelő”, amelynek keretében az Otthon összes műkedvelői fellépnek. Az estély tartamára kivett szobákat pezsgős szobának, cukrászdnak, büffének, bormérőnek és trafiknak alakítják át, ahol a hölgybizottság tagjai fognak serénykedni. A teát a nagyteremben szolgálják fel, amelynek egy része az előadás után felszabadul a tánc céljaira. Jazzband- és cigányzene gondoskodik a kellemes hangulatról. A bejárat a szálló főkapuján lesz és fűtött folyosó, valamint kellemes ruhátár áll majd a közönség rendelkezésére. A fényesnek ígérkező estélyt 150 tagú hölgybizottság és 100 tagú rendezőség készíti elő. Az enni- és innivalók a vendéglői árak felébe kerülnek csupán, mivel a hölgyek sokféle finom sültet és tésztát készítenek az estélyre, a szőlőbirtokos iparosok pedig már eddig 200 liter kitűnő bort bocsájtottak az est rendelkezésére. Tekintettel arra, hogy az aradi iparosok reggel 8-ig kaptak zárórahosszábitást, bizonyos, hogy a táncos-tea csak napfelkelte felé fog véget érni és mint eddig is, egyike lesz a farsang legfényesebb és legkedélyesebb mulatságainak. A jegyek már elővételben nagyreszt elkelték, úgy, hogy az estély sikere már ebből a szempontból is biztosítottnak látszik és bizonyára szép összeget fog jövedelmezni az aradi iparosok javára.

## Egy orvos tragédiája

Tiltott műtéttel megölte fia szeretőjét, majd öngyilkos lett.

(Az Aradi Közlöny Berlini tudósítójának távirata.) Megrendítő tragédia játszódott le a Majna mellett Frankfurtban. Néhány nappal ezelőtt az egyik szállodában szobát bérelt egy orvos és egy fiatal leány, akin láthatólag mutatkoztak az anvaság jelei. A szállodai szobában az orvos tiltott műtétet hajtott végre a leányon, aki belehalt az operációba. A vizsgálat kiderítette, hogy a leány egy mulatóhely táncosnője, azonban az orvos személyét nem sikerült kideríteni.

Tegnap egy ismeretlen ember felhívta a frankfurti rendőrséget és közölte, hogy ő a táncosnő gyilkosa. Elmondotta, hogy a fia beleszeretett a leányba és amikor viszonyuknak gyümölcse lett, elhatározta, hogy feleségül veszi. Az apa tudni sem akart róla, azonban a fia hajthatatlan volt. Ekkor az apa rábeszélte a leányt a tiltott műtetre, amelyet szándékosan úgy hajtott végre, hogy az halállal végződjék. A fia azonban azóta buskomor lett és az orvos belátta, hogy helytelenül cselekedett. Most azért hívta fel a rendőrséget, hogy bejelentse: öt percen belül öngyilkos lesz, főbe lövi magát. A rendőrség azonnal kiszállt az orvos által megjelölt lakásba, ahol megtalálta az orvos holttestét.

|                            |                             |                            |
|----------------------------|-----------------------------|----------------------------|
| U<br>R<br>A<br>N<br>I<br>A | HOLNAPI                     | U<br>R<br>A<br>N<br>I<br>A |
|                            | nagy Matiné                 |                            |
|                            | műsora szenzációs.          |                            |
|                            | 5, 10 és 15 leles helyárak. |                            |

## KÖZGAZDASÁG.

## Kinos szenzáció a Banca Nationala nemzetiségi rendelete körül.

A rendelkezést a bank igazgató választmányának tudta nélkül adták ki, s előreláthatóan hatálytalanítják is.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Pénzügyi körökben élénk feltűnést és meglepetést keltett a Banca Nationala egyik, a napokban kiadott körrendelete, amelyben — mint ismeretes — felszólította fióktitkárait, hogy haladéktalanul közöljék, melyek azok a pénzügyi intézetek, amelyeknek visszleszámitolási hitel adható s hogy milyen alaptökével rendelkeznek ezek a pénzügyi intézetek. Miután a körrendelet mögött nyilvánvalóan politikai intézkedés rejlik, a bankok legélénkebb tiltakozásukat jelentették be a körrendelet végrehajtása ellen. A román pénzügyi világ erőteljes állásfoglalása természetesen nem maradhatott el hatás nélkül, s mára a kérdésben szenzációs fordulat állott be. A Banca Nationala felügyelőbizottsága ugyanis tegnap ülést tartott, amelyen a sérelmes körrendelet okozta tiltakozásokkal foglalkoztak. Az ülésen aztán kiderült, hogy egy ilyen körrendelet kiadásáról a Banca Nationala igazgatótanácsa mit sem tud, a körrendeletet tehát az ő tudta nélkül adták ki a fióktitkároknak. Mint a Cuvantul értesült, ez a megállapítás kinos megdöbbenést keltett, annál is inkább, mert az igazgatótanács és így a felügyelőbizottság is kénytelen volt dezavualni azt a fórumot, ahonnan a körrendelet kiadták, nyilvánvalóan tehát a bank kormányzóját és mellette a pénzügyminisztert. Ezzel szemben viszont a lap magánúton azt az értesülést szerezte, hogy a kérdéses körrendeletet az igazgatótanács egyik tagja adta ki, abban a hiszemben, hogy a kormánynak bizonyára

tetsző intézkedéssel, a megüresedett alkormányzói állást nyeri el.

Ugyanezen az ülésen még demontálni is kénytelen volt a felügyelőbizottság, amennyiben a leghatározottabban megcáfolta egyes lapoknak kormánykörökből szerzett azon információját, mintha a lej stabilizálására szánt alapot likvidációs célokra használták volna fel. A bizottság jelentéséből ellenkezőleg az tűnik ki, hogy az állam több, mint másfél millió lejfel van lefedezve a Banca Nationalánál, tehát háromszor annyi összeggel, mint amennyit a likvidáció felemésztett.

A fenti határozatról különben a Banca Nationala ma kommunikét is tett közzé, amely szerint a kifogásolt körlevelet statisztikai céllal, a kamatok leszállításának megvalósítása végett és azért bocsátották ki, mert olyan bankok részére is akarnak közvetlen visszleszámitolási hitelt nyújtani, amelyek eddig nem kaptak. A kérdéses adatok koránt sem szolgálnak más célokra, miután azonban a körlevél pontjainak interpretálása körül nehézségek mutatkoznak, a Banca Nationala elhatározta, hogy csak a szóban forgó intézetek — amelyek eddig hitelt nem kaptak — tartoznak annak pontjait megválaszolni. A lapok azt hiszik, hogy az egész körlevelet vissza fogják vonni.

A Lupta szerint a Banca Nationala körlevelének visszavonása Bratianu Vintilának és Ducának tulajdonítható. Kormánykörök hangsúlyozzák, hogy a körlevelet a bank adminisztrációja készítette, a miniszterelnök tudta nélkül.

Zürichben 3.20, Párisban 15.65 a lej.

Helyi valutaárak. (Február hó 10.)  
Kifizetések: Berlin 39.15, Newyork 163.90, London 798.50, Páris 6.44.50, Milánó 8.68.50, Prága 4.86.50, Budapest 28.70, Zágráb 2.89, Bécs 23.12, Zürich 31.57. — Árú: Márka 39, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.50, olasz lira 8.65, cseh korona 4.85, pengő 28.80, dinár 2.85, osztrák schilling 23.20, svájci frank 31.50. — Pénz: Márka 38.50, dollár 162.50, francia frank 6.40, olasz lira 8.55, cseh korona 4.80, pengő 28.60, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31.30. — Irán: Zlat: Szilárd.

Zürichi tőzsdenyitás. (Február hó 10.)  
Berlin 124, Amsterdam 209.25, Newyork 519.95, London 2543.25, Páris 20.43.25, Milánó 27.51.50, Prága 15.41, Budapest 90.85, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.19.75, Varsó 58.25, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Február hó 10.)  
Berlin 123.99.50, Amsterdam 209.27.50, Newyork 519.92.50, London 2533.62, Páris 20.43, Milánó 27.52, Prága 15.41, Budapest 90.85, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.20, Varsó 58.25, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Február hó 10.)  
Devizák: Páris 6.42, London 795, Newyork 163.15, Milánó 8.65, Zürich 31.40, Bécs 23, Prága 4.81, Budapest 28.45. — Valuták: Napoleon 648, márka 39.10, leva 1.19, török lira 0.83.50, angol font 792, francia frank 6.62, svájci frank 31.50, olasz lira 8.70, drachma 2.15, dinár 2.86, dollár 162, lengyel zloty 18.40, osztrák schilling 23.15, pengő 28.50, cseh korona 4.80.

— Bécsi nemzetközi mintavásár. A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy a bécsi nemzetközi mintavásár igazolványai a kamara irodájában kaphatók.

— Munkásbiztosító pénztár létesült Petrosaniban. Január 1-ével Petrosaniban külön munkásbiztosító pénztár létesült, amelynek hatásköre kiterjed Puira és Petrosanira. Azelőtt ez a két helység a dévali pénztárhoz tartozott, de most önállóságot nyert, minek következtében a levelezés direkt a petrosani pénztárral folytatandó le.

— Házadókivetések Aradon. Az aradi pénzügyigazgatóság közli, hogy a helyszínen működő ház- és földadó kivető bizottságok szombaton a következő uccákban jelennek meg: V. számú bizottság Lae Barna- és Capitán Ignat-uccák közötti uccákban; a VI. számú bizottság a Bratianu (Weitzer János)-uccában; a VII. sz. bizottság a Marosparton és az Óvár-téren. A bizottságok felkérlik a háztulajdonosokat, hogy a ház vételéről szóló és a házbérszerződéseket, valamint az egy százalékos házhérleték lerovását igazoló nyugtát és jegyzőkönyvet tartsák kéznél és az illető bizottság kérésére, a saját érdekében mutassák fel.

— A Lomási új fűrésztelepet vett. A Lomási Erdőipar r.-t. megvette a Szatmári Fatermelő fűrésztelepet, s azt továbbra is üzemben tartja.

— Megérkezett a devizafelszabadító rendelet Aradra. Mai számunkban jelentettük, hogy a Banca Nationala visszavonta legutóbb kiadott, a devizaforgalom megszűntetéséről szóló rendelkezéseit. Egyben azt is megírtuk, hogy tegnapig a rendelet még nem érkezett meg Aradra, valószínű volt azonban, hogy ma már a Banca Nationala aradi fiókja értesíteni fogja az aradi bankokat az enyhítő rendelet életbeléptetéséről; és valóban, ma már Aradra is megjött az újból életbeléptetett rendelet, úgy, hogy a bankok a régi módon szolgálták ki ügyfeleiket, azaz 10.000 lej erejéig minden előzetes engedély nélkül eladhattak devizákat és valutákat.

## ERZSEBET MUZGA.

Erdélyben premier. — (Fanamet-film.)

A viljátók filmek fejedelme.

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órakor

## „Megjött a golyó.”

Főszerepben: HAROLD LLOYD.

Este 9 órakor 5 lejjel emelt hely-

árak. Elővételi pénztár d. u. 3-tól

Is! Egy nemzet bálványja John Gilberttel

— Megalakult a likőrszindikátus aradi tagozata. Hatalmas lendülettel indultak meg az utóbbi hetekben a romániai Rum-, Likőr- és Borseszergyárosok és Borkereskedők a közelmúltban megalakult Országos Szövetségének belső szervezkedési munkálatai. Schwartz Fülöp igazgató fáradhatatlan agitációja mellett. A napokban Aradon járt Schwartz Fülöp és kezdeményezésére az arad- és hunyadmegyei körzet alakuló közgyűlést tartott a Lloyd-társulat helyiségében. Az alakuló közgyűlés, amely a körzet egyhangú csatlakozását mondotta ki az országos szövetséghez, elnökké Goldschmidt Sándort, szakosztályi elnökké dr. Neumann Miksát, a borosztályi elnökvé pedig Ransburg Sándort választotta meg.

— Piaci árak. Burgonya 4—7 lej, hagyma 10 lej, tehénturó 20 lej, juhturó 45—56 lej, vaj 100—140 lej, alma 12—16 lej, körte 20 lej kilogrammonként, tojás 2.20 lej darabja, bab 10 lej, tej 8 lej, tejfel 40 lej literje, fejeskáposzta 8—15 lej fejenként, zöldség 5—6 lej csomója. A baromfiarai: sovány liba 200—230 lej, sovány kacska 100—160 lej, tyúk 110—140 lej, csirke 50—100 lej párja, kővér liba 230—250 lej, kővér kacska 120—150 lej darabja. A gabonapiaci árak: buza 850 lej, kukorica 600—630 lej árpa 680—700 lej, zab 660—680 lej métermázsánként. Az állatvásár árak: marha 15—18 lej, borjú 30—33 lej, sertés 28—35 lej kilogrammonként élő súlyban.

## Egy miskolci alezredes tragikus halála.

„Együtt halunk meg, öcsém.”

Miskolcra jelentik: Megdöbbentő módon vett véget életének Nánus Dezső nyugalmazott alezredes, aki csak néhány héttel ezelőtt vonult nyugalomba. Az alezredes egy sétáról autóra ment haza és lakásánál megkérte Tamás Aurél sofőrt, menjen fel vele, mert egy másnapi kirándulást szeretne megbeszélni. A sofőr bement a lakásba, ahol az alezredes szilvóriummal kínálta meg, majd hirtelen revolvért rántott:

— No most együtt halunk meg, öcsém.

A sofőr megrémült és hátrált, majd az alezredes odaszólt, ne féljen és hirtelenül saját homlokának szegezte a revolvért és elsütötte. A golyó az agyba hatolt be és az előhívott mentők a kórházba szállították az alezredest, akinek sürgős műtétet hajtottak végre. Minden pillanatban várják az öngyilkos halálát, aki tettét pillanatnyi elmezavarásban követte el.

## Sulyos autóbalesés Aradon

Egy váradai autó elütött egy biciklistát, aki életveszélyes sérüléseket szenvedett.

(Arad, február 10.) Sulyos szerencsétlenség történt ma este Aradon a Aurel Vlaicu (Pécskai) uton. Ardelean Péter iparossegéd kerékpáron ment az uton és egy gyorsan robogó automobil elütötte. A szerencsétlen ember eszméletlenül maradt az uton, az automobil pedig megállás nélkül tovább robogott. Értesítették a mentőket, akik hamarosan megjelentek a helyszínen. A sulyosan sérült embert a kórházba szállították, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy életveszélyes belső sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség színe helyén megjelent a rendőrség és a kihallgatott szemtanúk vallomásaiból csak annyit sikerült megállapítani, hogy az automobil oradeai jelzésű volt. A nyomozás megindult az autó felkutatására.

URANIA

Ma  
5, 7 és 9  
órákor

Premier

Rudolf Meinert rendezésében

Férfiak, akiknek multjuk van

Szenzációs sláger életkép.

Főszerepben:

Margarete Schlegt

Hermann Picha

és  
Adalbert Steinrück.

# Csalók vámolják meg az aradi autókat.

Angel polgármester nagy feltűnést keltő nyilatkozata. — Aradváros pört indít az államkincstár ellen.

(Arad, február 10.) Mai számunkban megírtuk, hogy egyes aradi autótulajdonosok arról panaszkodnak, hogy autójukat az aradi vámoknál megállítják s most is beszedik tőlük a miniszterium által betiltott vámokat. Erre vonatkozólag ma beszélgetést folytattunk Angel István dr. polgármesterrel, aki a következőket jelentette ki:

— A miniszteri rendelet megérkezésevel, tehát január 4-ike óta az aradi vámházak zárva vannak és senkisémmel állítja meg az autókat vagy kocsikat. Ha tehát mégis előfordultak olyan esetek, hogy aradi személyautókat megállították, az csakis lelkiismeretlen személyek visszaélése lehet, akik a közönség jóhiszeműségében és tájékozatlanságában bíznak és ilyen módon akartak maguknak meg nem engedett jövedelmet szerezni. Ezek azonban nem a város közegei. Az ügyben haladéktalanul megindítom a vizsgálatot és a rendőrprefekturát is fel fogom nyomonra kéri.

— Ezzel szemben le kell szögezmem, hogy Aradvárost ma is megilleti a hidilétke-szedési jog, amit maga Peter Julian vezérfelügyelő is elismert. Annak idején, amikor a város megépítette a hidat, azt az állam helyett tette és áldozatáért 1912-től 65 évre hidvámszedési jogot kapott a város. Ha ezt a jogot be akarják

szüntetni, a városnak joga van megfelelő kártérítést kérni az államtól. A vezérfelügyelő elismerte azt is, hogy amíg az új költségvetést jóvá nem hagyják, jogom van azokat az illetékeket is szedni, amelyek a múltévi költségvetésben szerepeltek. Ha a költségvetés jóváhagyásáig rendeződik az ügy, akkor szedni fogja továbbra is a hidhasználati illetéket, ha nem, eleget teszünk a miniszteri rendeletnek és érvényesíteni fogom az állammal szemben a város kártérítési jogát. A város hajlandó arra is, hogy lemondjon erről a jogáról, azzal a feltétellel, ha az állam veszi át a hidak karbantartásának kötelezettségét.

— Ami a törvény által engedélyezett takarék szedését illeti, azokat — a miniszterium engedélyével — a városba való beépítés alkalmával szedni fogjuk éppen úgy, mint a rendelet megérkezése előtt tettük.

## SPORT

O A budapesti Hungária kupagyőzelme. Budapestről jelentik: Tegnap ismételték meg a Hungária-Pesterzsébet kupamérkőzését, amely tudvalevően első ízben, a meghosszabbítások ellenére is, döntetlenül végződött. A

mérkőzést ezúttal a Hungária nyerte meg 3:1 arányban, ami által kvalifikálta magát a Magyar Kupáért való további küzdelemre.

## Szerkesztői üzenetek

Cs. A. Volt, Sipotan. Voltak magyarok is a fogolytáborban a kérdézet köben. — L. I. Gurahont. A külföldi sorsjegyek árusításához a törvény értelmében belügyminiszteri és pénzügyminiszteri engedély kell. — A. R. A jégokozta károkat a háztulajdonos téríti meg. A nyugtábelveget a lakó köteles fizetni.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

## NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

## ÉRTESÍTÉS.

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy Aradon, Bul. Regele Ferdinand 62. (Boros Béni-tér, Tárfrov bürözület mellett) sz. alatt házban

fiók tejcsarnokot létesítettem, ahol hétfő reggeltől kezdve minden nap az összes tejtermékek és prima minőségű pusztai tej kapható. További szives pártfogást kér.

KISS IMRE, a „Liga” tejcsarnok tulajdonosa Arad, Str. Corvin 1. (Hanyadi-ucca).

## APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel. Csak válaszshelvéssel ellátott kérdésekre válaszolunk. Ajánlatok, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabérlővel csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

### LEVELEZÉS.

SZELLEMI BARÁTNAK hétfőn levél megy Eszmecesteről. 826

### ALKALMAZÁS.

INTELLIGENS nők és férfiak magas jutalékra felvétetnek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 827

RÖVIDÁRU szakmában jól bevezetett utazót jutalékra azonnal felvesszünk. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 819

NEGY középiskolát végzett 14—15 éves fiút gyakornoknak alkalmazunk. Cim Kornis Zsigmond és Márton cég Acsev palota. 829

NEGYVEN éves, róm. kath., jómegjelenésű egyetemi képesítéssel rendelkező, egyéb foglalkozások terén is nagy gyakorlattal és nyelvismerettel is bíró egyén bármilyen elfoglaltat alkalmazásra vállalkozik. Munkakör, fix és egyéb javadalom, valamint a személyes tárgyalás időpontját megjelölő ajánlatokat „Szükségben” címre az Aradi Közlöny kiadójához továbbít. 823

### LAKÁS.

KIADÓ állomás közelében kétszobás lakás. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 817

KIADÓ egy háromszobás, III. emeleti lakás. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 833

### VÉTELÉSELDAS.

ABLAK befelé nyíló, hatszárnyas ul. 180 magas és három ajtó eladó zsigmond házai temető mellett Molnár. 821

VESZEK 16 áron keleti perzsaszőnyeget Papp László, Str. Baritiu (Rákóczi-u.) 23. 789

NYEST BOÁK, ebédli háló, szalonberendezések, antik szalonok, asztalok, székek, ágyak, antik üvegszekrények, órák, szekrétes komód, porcellánok, dísz tárgyak, ebédliódivány, kézimunkák, festmények, selyemkendők, lámpák, tükrök, ékszerdobozok, szamovárok, férfi öltönyök és kabátok, varrósasztalkák, zongorák, gyermekkocsi stb. eladók. Salgóiné bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

VESZEK antik poharakat, márkás porcellánokat, antik áló órákat. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 400

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyveket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóiné, Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

### OKTATÁS.

NÉMET és francia tanítást vállalom, könnyű előmenetel biztosítva. Str. Horia (Széchenyi-u.) 3. II-ik emelet. 783

### ÜZLETEK.

EGY teljesen berendezett festőde eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 818

TÁRSAT KERESSEK egy 20 év óta fennálló speciális üzlethez 500.000 lejell. Ajánlatokat „Biztos egzisztencia” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 828

ÜZLET, iroda, műhelyhelyiségek Str. Eminescu 3. átjáró házban kiadók. Bővebbet Str. Eminescu (Deák F.-u.) 5. 830

**ANKKÖLCSONÖK** házakra és földekre igen olcsó kamattal azonnal folyósítanak Bővebbet: Herzog Sándor Arad, Str. Bratianu (Weitzer J.-u.) 17.

**Butorok részletre** kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban. GARAI, Arad, Plata Avram Ianou Cimre, ügyelni! (Szabdsag-tér) 10. szám.

**BUDAPESTEN** az új „NEMZETI SZÁLLODA” a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyit. Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 20—30: Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

**Vérszegények, sápadtak, legyöngültek és étvágytalanok** legjobb erősítő és hizlalo szere a Ferrol Vastáplikör. Egy üveg ára 95.— lej. Készíti: 293 dr. Földes gyógyszertára Arad

**Allandó képkiallitás.** Ujvári, Nagy Vilmos, Boemme Ritta, Berkes, Ring, Kézi Kovács, Zombory, Molnár Z. János, Czencz, Krupka stb. neves festők műveiből. Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek. FREIMANN JÓZSEF Str. Bratianu 9.

**Nagyszobás** lakás évi 42.000 lei bérért a volt Török Ignác-uccában azonnalra bérebeadó. Bővebbet: J. URANUL Irodában, Városházával szemben. 832

**Főuton üzlethelyiség azonnal kiadó.** Bul. Regele Ferdinand No. 39. Azary-ház. 743

**INGYEN** kioldóm szőlőoltvány árjegyzékem, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti útmutatómat. — Cim: 5612 J. Szűcs szőlőtelep 14. Diosia, Jud. Bihar. Vízontáradók magas jutalék mellett keresetnek.

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.